

I

(Jogalkotási aktusok)

IRÁNYELVEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2013/37/EU IRÁNYELVE

(2013. június 26.)

a közzféra információinak további felhasználásáról szóló 2003/98/EK irányelv módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A tagállamok közintézményei által előállított dokumentumok hatalmas, szerteágazó és értékes erőforráshalmazt alkotnak, amely a tudásalapú gazdaság hasznára válhat.
- (2) A közzféra információinak további felhasználásáról szóló, 2003. november 17-i 2003/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ meghatározza a tagállamok közintézményeinek birtokában lévő dokumentumok további felhasználására, valamint a további felhasználás megkönnyítésének gyakorlati eszközeire vonatkozó minimumszabályokat.
- (3) A közzféra információinak magán- vagy kereskedelmi célból, minimális jogi, technikai vagy pénzügyi megszorításokkal vagy anélkül biztosított széles körű elérhetőségét és további felhasználását ösztönző és az információáramlást nem csak a gazdasági szereplők, hanem a nyilvánosság számára is előmozdító, nyitott adatpolitika fontos szerepet játszhat az ilyen információk újszerű kombinációin és felhasználásán, valamint a gazdasági

növekedés serkentésének és a szociális kötelezettségvállalások előmozdításának újszerű megközelítésein alapuló új szolgáltatások fejlődésének ösztönzésében. Ez azonban uniós szinten egyenlő feltételeket követel meg a tekintetben, hogy a dokumentumok további felhasználását engedélyezik-e, amit nem lehet az érintett tagállamok vagy az érintett közintézmények eltérő szabályaira és gyakorlatára hagyatkozva megvalósítani.

- (4) A közintézmények birtokában lévő dokumentumok további felhasználásának engedélyezése hozzáadott értéket teremt a további felhasználók, a végfelhasználók és általában a társadalom számára, és az átláthatóság és az elszámoltathatóság előmozdítása, valamint a további felhasználóktól és végfelhasználóktól kapott visszajelzések révén sok esetben a közigazgatási szervek számára is, ami lehetővé teszi az érintett közintézmények számára a begyűjtött információk minőségének javítását.
- (5) A közzféra információinak további felhasználására vonatkozó szabályok első csoportjának 2003-ban történt elfogadása óta a világban ugrásszerűen megnövekedett az adatok, köztük a nyilvános adatok mennyisége, és új típusú adatok keletkeznek és kerülnek begyűjtésre. Ezzel párhuzamosan az adatok elemzése, feltárása és feldolgozása területén folyamatos technológiai fejlődésnek lehetünk tanúi. A gyors ütemű technológiai fejlődés új szolgáltatások és új alkalmazások megjelenését teszi lehetővé, amelyek az adatok felhasználásán, összesítésén és összevetésén alapulnak. A 2003-ban elfogadott szabályok már nem képesek lépést tartani e gyors változásokkal, ami azzal a kockázattal jár, hogy az adatok további felhasználása kínálta gazdasági és társadalmi lehetőségeket nem sikerül kiaknázni.
- (6) Ezzel egy időben a tagállamok a 2003/98/EK irányelv alapján mostanra kialakították a további felhasználásra vonatkozó politikáikat, és néhányan nagyratörő nyitott adatpolitikai megközelítéseket alkalmaznak, hogy a hozzáférhetővé tett közérdekű adatok további felhasználását az irányelvben meghatározott minimumszabályokon túlmenően megkönnyítsék az állampolgárok és a vállalkozások számára. Annak érdekében, hogy a különböző

⁽¹⁾ HL C 191., 2012.6.29., 129. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2013. június 13-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2013. június 20-i határozata.

⁽³⁾ HL L 345., 2003.12.31., 90. o.

- tagállamokban érvényes eltérő szabályok ne képezhesenek akadályt a termékek és szolgáltatások határokon átnyúló kínálatában, valamint hogy az összehasonlítható közérdekű adattartalmakat az azokra épülő páneurópai alkalmazások számára a további felhasználásra alkalmassá tegyék, legalább minimálisan össze kell hangolni annak meghatározását, hogy a vonatkozó hozzáférési rendszereknek megfelelő mely közérdekű adatok legyenek elérhetők további felhasználásra a belső információs piacon.
- (7) A 2003/98/EK irányelv nem tartalmaz a dokumentumokhoz való hozzáférés vagy azok további felhasználása engedélyezésére vonatkozó kötelezettséget. A további felhasználás engedélyezéséről továbbra is a tagállamok vagy az érintett közintézmények döntenek. Eközben a 2003/98/EK irányelv a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó nemzeti szabályokra épít, így az irányelv értelmében nem kötelező a dokumentumok további felhasználásának engedélyezése abban az esetben, ha a hozzáférés korlátozott (például a nemzeti szabályok azon polgárokra vagy vállalkozásokra korlátozzák a hozzáférést, akik igazolják, hogy sajátos érdekeik fűződnek a dokumentumhoz való hozzájutáshoz) vagy kizárt (például a nemzeti szabályok a dokumentumok – többek között nemzetbiztonsági, védelmi, közbiztonsági indokokon alapuló – érzékeny jellege miatt a nemzeti szabályok kizárják a hozzáférést). Néhány tagállam kifejezetten összekapcsolja a további felhasználásra való jogosultságot a hozzáférési jogosultsággal oly módon, hogy valamennyi nyilvánosan hozzáférhető dokumentum egyben újrafelhasználható is. Más tagállamokban a két szabályozás kapcsolata kevésbé egyértelmű, ami jogbizonytalansághoz vezet.
- (8) Ennélfogva a 2003/98/EK irányelvet indokolt úgy módosítani, hogy a tagállamok számára egyértelműen előírja, hogy valamennyi hozzáférhető dokumentum esetében tegyék lehetővé a további felhasználást, kivéve, ha a hozzáférést a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó nemzeti szabályok korlátozzák vagy kizárják, valamint figyelemmel az ezen irányelvben meghatározott egyéb kivételekre. Az ezen irányelv általi módosítások nem irányulnak a tagállamok hozzáférési szabályainak meghatározására vagy megváltoztatására, amelyek továbbra is a tagállamok felelősségi körébe tartoznak.
- (9) Figyelemmel a vonatkozó uniós jogszabályokra, valamint a tagállamok és az Unió nemzetközi – különösen az irodalmi és művészeti alkotások védelméről szóló berni egyezményben és a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodásban foglalt – kötelezettségeire, a harmadik felek szellemi tulajdonjogával védett dokumentumokat indokolt kizárni a 2003/98/EK irányelv alkalmazási köréből. Amennyiben egy könyvtár (ideértve az egyetemi könyvtárakat is), múzeum vagy levéltár birtokában lévő dokumentum szellemi tulajdonjogának eredeti tulajdonosa harmadik fél, és e jogok oltalmi ideje még nem járt le, a dokumentumot ezen irányelv alkalmazásában harmadik fél szellemi tulajdonjogával védett dokumentumnak kell tekinteni.
- (10) A 2003/98/EK irányelvnek azokra a dokumentumokra kell vonatkoznia, amelyek rendelkezésre bocsátása az érintett közintézményeknek a törvények vagy az adott tagállam más kötelező erejű rendelkezései által meghatározott közfeladatai közé tartozik. Ilyen jogszabályok hiányában a közfeladatokat a tagállamok közigazgatási gyakorlatával összhangban kell meghatározni, feltéve, hogy a közfeladatok köre átlátható és felülvizsgálat tárgyát képezi. A közfeladatot általánosságban vagy az egyes közintézmények esetében eseti alapon lehet meghatározni.
- (11) Ezt az irányelvet a személyes adatok feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel⁽¹⁾ összhangban, a személyes adatok védelmére vonatkozó elvek teljes körű figyelembevételével mellett kell végrehajtani és alkalmazni. Különösen érdemes emlékeztetni arra, hogy az említett irányelv értelmében a tagállamok határozzák meg a személyes adatok jogszerű feldolgozásának feltételeit. Az említett irányelv egyik alapelve továbbá, hogy a személyes adatok további feldolgozása nem lehet összeegyeztethetetlen az adott adat gyűjtésére vonatkozóan megállapított egyedi, pontosan meghatározott és jogszerű célokkal.
- (12) A 2003/98/EK irányelv nem sértheti a közintézmények alkalmazottait a nemzeti jog – ideértve a vagyoni és személyhez fűződő jogokat is – alapján esetlegesen megillető jogokat.
- (13) A további felhasználás céljából hozzáférhetővé tett dokumentumok esetében az érintett közintézménynek célszerű fenntartania a dokumentum felhasználására vonatkozó jogát.
- (14) A 2003/98/EK irányelv hatályát ki kell terjeszteni a könyvtárakra (ideértve az egyetemi könyvtárakat is), a múzeumokra és a levéltárakra is.
- (15) A belső piac létrehozásának egyik fő célja az uniós szintű szolgáltatások fejlődését eredményező feltételek kialakítása. A könyvtárak, múzeumok és levéltárak jelentős mennyiségű, értékes közigazgatási információforrásokat tárolnak, különösen azóta, hogy a digitalizálási projektek megsokszorozták a köztulajdonban lévő digitális anyagok mennyiségét. A kulturális örökséget magában foglaló gyűjtemények és a kapcsolódó metaadatok a digitális tartalommal bíró termékek és szolgáltatások potenciális alapjai, és óriási lehetőségeket hordoznak magukban az innovatív további felhasználás számára olyan ágazatokban, mint a tanulás és az idegenforgalom. A köztulajdonban lévő kulturális anyagok további felhasználási lehetőségeinek növekedése többek között lehetővé fogja tenni az uniós vállalkozások számára, hogy potenciáljukat kihasználják és hozzájáruljanak a gazdasági növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

(¹) HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

- (16) Jelentős különbségek vannak a köztulajdonban lévő kulturális erőforrások felhasználására alkalmazott tagállami szabályokban és gyakorlatban, és ez akadályt jelent ezen erőforrások teljes gazdasági potenciáljának a kihasználásában. Mivel folytatódik a könyvtárak, múzeumok és levéltárak digitalizálásba való befektetése, sokan közülük már további felhasználásra is rendelkezésre bocsátják a köztulajdonban lévő tartalmakat, és sokan tevékenyen keresik tartalmaik további felhasználásának lehetőségeit. Mivel azonban egymástól nagy mértékben eltérő szabályozási és kulturális környezetben működnek, a kulturális intézmények tartalomhasználással kapcsolatos gyakorlata külön utakon fejlődött.
- (17) Mivel a nemzeti szabályok és gyakorlatok közötti különbségek vagy az egyértelműség hiánya akadályozzák a belső piac zavartalan működését és az információs társadalom megfelelő fejlődését az Unióban, meg kell teremteni a könyvtárakban, múzeumokban és levéltárakban köztulajdonban lévő kulturális anyag további felhasználására vonatkozó nemzeti szabályok és gyakorlatok harmonizációjának minimumát.
- (18) A 2003/98/EK irányelv hatályának kiterjesztését a kulturális intézmények három típusára – a könyvtárakra (beleértve az egyetemi könyvtárakat is), a múzeumokra és a levéltárakra – kell korlátozni, mivel gyűjteményeik már ma is – és a jövőben egyre inkább – a további felhasználás értékes anyagai sok termékben, köztük a mobil alkalmazásokban. A kulturális intézmények más típusait (például zenekarok, operaházak, balett-társulatok és színházak) és az ilyen intézmények részeként működő archívumokat „előadó-művészeti” sajátosságaik miatt továbbra is ki kell zárni az irányelv hatálya alól. Mivel majdnem minden anyaguk harmadik fél szellemi tulajdonjoga által védett, és ezért ki lenne zárva az irányelv hatálya alól, az irányelv hatálya alá vonásuk csekély következménnyel járna.
- (19) A digitalizálás fontos eszköz annak biztosítására, hogy a kulturális anyag szélesebb körben hozzáférhető és a továbbiakban is felhasználható legyen oktatás, munkavégzés vagy szórakozás céljából. Emellett jelentős gazdasági lehetőségeket is kínál, lehetővé téve a kulturális anyag digitális szolgáltatásokba és termékekbe történő beépítését, támogatva ezáltal a munkahelyteremtést és a növekedést. E szempontokat többek között az Európai Parlament „Europeana – következő lépések” című, 2010. május 5-i állásfoglalása⁽¹⁾, a Bizottság kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló, 2011. október 27-i 2011/711/EU ajánlása⁽²⁾, valamint a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló, 2012. május 10-i tanácsi következtetések⁽³⁾ is hangsúlyozták. E dokumentumok meghatározzák Európa kulturális öröksége digitalizálásának és internetes közzétételének jogi, pénzügyi és szervezeti szempontjait.
- (20) A további felhasználás megkönnyítése érdekében a közintézményeknek – ha ez lehetséges és ésszerű – a dokumentumokat a hozzájuk tartozó metaadatokkal együtt, a legnagyobb pontossággal és részletességgel, nyílt és számítógéppel olvasható formátumban kell elérhetővé tenniük olyan formátumban, amely biztosítja az interoperabilitást, például az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról szóló, 2007. március 14-i 2007/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽⁴⁾ a térinformációk tekintetében előírt összeegyeztethetőségi és felhasználhatósági követelményeket szabályozó elvek szerinti feldolgozásuk révén.
- (21) Egy dokumentum akkor tekinthető számítógéppel olvasható formátumú dokumentumnak, ha olyan fájlformátumú, amely lehetővé teszi a szoftveres alkalmazások számára, hogy a benne lévő egyedi adatokat könnyen azonosítsák, felismerjék és kinyerjék. A számítógéppel olvasható formátumban létrehozott fájlokban kódolt adatok számítógéppel olvasható adatoknak tekintendők. A számítógéppel olvasható formátumok nyílt vagy védett formátumok lehetnek; lehetnek hivatalos szabványúak vagy ezektől eltérőek. Az automatikus feldolgozást – az adatok kinyerésének nehézsége vagy lehetetlensége folytán – korlátozó fájlformátumban kódolt dokumentumok nem tekintendők számítógéppel olvashatóknak. A tagállamoknak adott esetben ösztönözniük kell a számítógéppel olvasható nyílt formátumok használatát.
- (22) Azokban az esetekben, amikor a közintézmények a dokumentumok további felhasználására díjat számolnak fel, a díjnak elvben a határkötségekre kell korlátozódnia. Célszerű azonban figyelembe venni annak szükségességét, hogy az irányelv rendelkezései ne akadályozzák az olyan közintézmények rendes ügyvitelét, amelyeknek a rájuk bízott közfeladatok ellátásával vagy a dokumentumok gyűjtésével, előállításával, feldolgozásával és terjesztésével összefüggő költségeik jelentős részét saját bevételből kell fedezniük. Ilyen esetekben a közintézmények számára lehetővé kell tenni, hogy a határkötségeket meghaladó díjat számíthassanak fel. E díjak mértékét objektív, átlátható és ellenőrizhető kritériumok alapján kell megállapítani, és a dokumentumok rendelkezésre bocsátásából és további felhasználásának engedélyezéséből eredő teljes bevétel nem haladhatja meg a dokumentumok gyűjtésének, előállításának, feldolgozásának és terjesztésének költségét egy ésszerű nyereséghányaddal együtt. A közintézményeknek a közfeladatok ellátásával vagy a dokumentumok gyűjtésével, előállításával, feldolgozásával és terjesztésével összefüggő költségek jelentős részének saját bevételből történő fedezésére vonatkozó követelménynek nem kell feltétlenül jogi követelménynek lennie, az például a tagállamok közigazgatási gyakorlatából is fakadhat. E követelményt a tagállamoknak rendszeresen felül kell vizsgálniuk.

⁽¹⁾ HL C 81. E, 2011.3.15., 16. o.

⁽²⁾ HL L 283., 2011.10.29., 39. o.

⁽³⁾ HL C 169., 2012.6.15., 5. o.

⁽⁴⁾ HL L 108., 2007.4.25., 1. o.

- (23) A szokásos ügyvitelük akadályozásának elkerülése érdekében a könyvtárak, múzeumok és levéltárak számára is lehetővé kell tenni, hogy a határkötségeket meghaladó díjakat számoljanak fel. E közintézmények esetében a vonatkozó elszámolási időszakban a dokumentumok rendelkezésre bocsátásából és további felhasználásának engedélyezéséből eredő teljes bevétel nem haladhatná meg a dokumentumok gyűjtésének, előállításának, feldolgozásának, terjesztésének, megőrzésének és szerzői jogai engedélyezésének költségét egy ésszerű nyereséghányaddal együtt. A könyvtárak, múzeumok és levéltárak alkalmazásában és sajátosságaikat szem előtt tartva az ésszerű nyereséghányad kiszámítása során figyelembe lehet venni a magánszektor által az azonos vagy hasonló dokumentumok további felhasználásáért felszámított díjakat.
- (24) A díjak ebben az irányelvben meghatározott felső határai nem érintik a tagállamok azon jogát, hogy alacsonyabb díjakat határozzanak meg, vagy egyáltalán ne határozzanak meg díjakat.
- (25) A tagállamoknak meg kell határozniuk a határkötségeket meghaladó díjazásra vonatkozó kritériumokat. E tekintetben a tagállamok például a nemzeti szabályozásban is meghatározhatják e kritériumokat, vagy kijelölhetik az e kritériumok meghatározása tekintetében illetékes egy vagy több – az adott közintézménytől eltérő – megfelelő szervezet. E szervezet a tagállamok alkotmányos és jogi rendszerével összhangban kell megszervezni. E szerv költségvetési végrehajtási hatáskörökkel rendelkező és politikai szerv felelősségi körébe tartozó meglévő szerv is lehet.
- (26) A közintézmény a hozzáférhetővé tett dokumentumok további felhasználásával kapcsolatban adott esetben felhasználási szerződés keretében feltételeket szabhat, így például előírhatja a forrás megjelölését, vagy annak feltüntetését, hogy a további felhasználó módosította-e a dokumentumot bármilyen módon. A közzféra információinak további felhasználására vonatkozó felhasználási szerződésnek minden esetben csak a lehető legkisebb mértékben – például a forrás megjelölésének kötelezettségével – szabad korlátoznia a további felhasználást. Az online elérhető nyílt felhasználási szerződéseknek, amelyek szélesebb körű további felhasználási jogot biztosítanak technológiai, pénzügyi vagy földrajzi korlátozások nélkül, valamint a nyílt adatformátumok használatának szintén fontos szerepet kell betölteniük e tekintetben. Ezért a tagállamoknak a nyílt felhasználási szerződések használatát kell előmozdítaniuk, amelynek végül Unió-szerte általános gyakorlattá kellene válnia.
- (27) A Bizottság támogatta a közzféra információival kapcsolatos online eredménytábla kialakítását, amely valamennyi tagállam vonatkozásában tartalmazza a közzféra információinak további felhasználásával kapcsolatos releváns teljesítménymutatókat. Ezen eredménytábla rendszeres frissítése hozzájárul a tagállamok közötti információcseréhez és ahhoz, hogy rendelkezésre álljanak az Unió-szerte alkalmazott politikákkal és gyakorlatokkal kapcsolatos információk.
- (28) A jogorvoslati lehetőségeknek ki kell terjedniük a pártatlan felülvizsgálati szerv általi felülvizsgálatra is. E szerv egy már létező nemzeti hatóság – például a nemzeti versenyhatóság, a dokumentumokhoz való hozzáférésért felelős nemzeti hatóság vagy a nemzeti igazságügyi hatóság – is lehet. E szervet a tagállamok alkotmányos és jogi rendszerével összhangban kell megszervezni, és e szerv nem zárhatja ki a további felhasználást kérelmezők számára egyébként rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket. A határkötségeket meghaladó díjazás kritériumait meghatározó mechanizmustól azonban el kell különülnie. A jogorvoslati lehetőségeknek ki kell terjedniük az elutasító határozatok felülvizsgálatára, valamint azon határozatok felülvizsgálatára is, amelyek ugyan engedélyezik a további felhasználást, más indokok – különösen a díjazásra alkalmazott szabályok – révén mégis érinthetik a kérelmezőket. A felülvizsgálati folyamatnak a gyorsan változó piac igényeivel összhangban gyorsnak kell lennie.
- (29) A dokumentumok további felhasználására vonatkozó elvek kialakításánál tiszteletben kell tartani a versenyszabályokat, és amennyire lehetséges, a közintézmények és a magánfelek közötti kizárólagos megállapodásokat el kell kerülni. Ugyanakkor közérdekű szolgáltatás nyújtása esetén a közzféra bizonyos dokumentumainak további felhasználására szükséges lehet kizárólagos jog kikötése. Ez többek között abban az esetben lehetséges, amikor az információt kereskedelmi kiadó nem tenné közzé ilyen kizárólagos jog nélkül. E megfontolás figyelembevétele érdekében – amennyiben közérdekű szolgáltatás nyújtásához kizárólagos jog szükséges – a 2003/98/EK irányelv rendszeres felülvizsgálat mellett engedélyezi a kizárólagos megállapodásokat.
- (30) A 2003/98/EK irányelv hatályának könyvtárakra (beleértve az egyetemi könyvtárakat is), múzeumokra és levéltárakra való kiterjesztéséből következően indokolt figyelembe venni a kulturális erőforrások digitalizálása tekintetében a tagállamok között meglévő eltéréseket, amelyek nem egyeztethetők össze hatékonyan az említett irányelv kizárólagos megállapodásokra vonatkozó hatályos szabályaival. A könyvtárak (köztük az egyetemi könyvtárak), múzeumok és levéltárak, illetve partnereik között számos olyan, a kulturális erőforrások digitalizálását magában foglaló együttműködési megállapodás jött létre, amely kizárólagos jogokat biztosít a magánpartnerek számára. A gyakorlat azt mutatja, hogy ezek az állami-magán partnerségek megkönnyíthetik a kulturális gyűjtemények ésszerű felhasználását, ugyanakkor pedig gyorsabban hozzáférhetővé teszik a kulturális örökséget a polgárok számára.
- (31) Azokban az esetekben, ahol a kizárólagos jog kulturális erőforrások digitalizálására vonatkozik, szükség lehet e kizárólagosság meghatározott időtartamra történő biztosítására annak érdekében, hogy a magánpartner visszanyerhesse befektetését. Ennek az időtartamnak azonban korlátozottnak és a lehető legrövidebbnek kell lennie, összhangban azzal az alappelvvel, amely szerint a köztulajdonban lévő anyagoknak digitalizálást követően is köztulajdonban kell maradniuk. A kulturális erőforrások

- digitalizálására vonatkozó kizárólagos jog időtartama általánosságban nem haladhatja meg a 10 évet. Amennyiben a kizárólagosság időtartama meghaladja a 10 évet, azt felülvizsgálat tárgyává kell tenni, figyelembe véve a környezetben a megállapodás megkötése óta bekövetkezett technológiai, pénzügyi és adminisztratív változásokat. Emellett a kulturális erőforrások digitalizálására vonatkozó valamennyi állami–magán partnerségnek teljes jogokat kell biztosítania a kulturális partnerintézmény számára a digitalizált kulturális erőforrások a megállapodás megszűnése utáni hasznosítása tekintetében.
- (32) A kizárólagos jogokat biztosító és ezen irányelv hatálybalépése előtt megkötött szerződések és megállapodások kellő figyelembevételére érdekében megfelelő átmeneti intézkedéseket kell kidolgozni az érintett felek érdekeinek védelme érdekében azokban az esetekben, ahol a kizárólagos jogok nem felelnek meg az ezen irányelvben engedélyezett kivételeknek. Ezen átmeneti intézkedéseknek lehetővé kell tenniük a felek kizárólagos jogainak a szerződés lejártáig való fennmaradását, illetve, nyílt végű szerződések vagy nagyon hosszú időtartamú szerződések esetén a szerződéseknek a felek számára a megfelelő intézkedések meghozatalához elegendő időt biztosító időtartamra való fennmaradását. Annak elkerülése érdekében, hogy a jövőben elfogadandó átültető nemzeti intézkedések megkerülése céljából az ezen irányelvnek meg nem felelő szerződések vagy más, hosszú távú megállapodások szülessenek, az említett átmeneti intézkedések nem alkalmazhatók az ezen irányelv hatálybalépését követően de az irányelv átültetésére irányuló nemzeti intézkedések alkalmazása előtt megkötött szerződésekre vagy megállapodásokra. Az ezen irányelv hatálybalépése után, de a nemzeti átültető rendelkezések alkalmazásának időpontja előtt megkötött szerződéseknek és más megállapodásoknak tehát az ezen irányelvet átültető nemzeti rendelkezések alkalmazásának időpontjától kezdve meg kell felelniük ezen irányelvnek.
- (33) Mivel az irányelv céljait – nevezetesen a közsféra dokumentumain alapuló, az Unióban mindenhol hozzáférhető információs termékek és szolgáltatások létrehozását, a közsféra dokumentumainak egyrészt magánvállalkozások, elsősorban kis- és középvállalkozások által hozzáadott értékkel rendelkező információs termékek és szolgáltatások létrehozásához történő, másrészt a polgárok által az információ szabad áramlása és a kommunikáció megkönnyítése érdekében való, határokon átnyúló eredményes használatának biztosítását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a javasolt fellépés páneurópai hatálya miatt azok uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl az e célok célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.
- (34) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert alapelveket, ideértve a személyes adatok védelmét (8. cikk) és a tulajdonhoz való jogot is (17. cikk). Ezen irányelv egyetlen része sem értelmezhető vagy hajtható végre olyan módon, amely nem egyeztethető össze az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményrel.
- (35) Biztosítani kell, hogy a tagállamok beszámoljanak a Bizottságnak az információk további felhasználásának mértékéről, az információk elérhetővé tételének feltételeiről és a jogorvoslati gyakorlatról.
- (36) A Bizottságnak – az érdekelt felekkel való konzultáció alapján – iránymutatások kiadásával támogatnia kell a tagállamokat ezen irányelv következetes végrehajtásában, különösen az ajánlott szabványos felhasználási szerződések, adatkészletek és a dokumentumok további felhasználására vonatkozó díjazás tekintetében.
- (37) A 2003/98/EK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 2003/98/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés a következőképpen módosul:

i. az a) pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) olyan dokumentumokra, amelyek rendelkezésre bocsátása kívül esik az érintett közintézményeknek a törvények vagy a tagállam más kötelező erejű rendelkezései által – vagy ilyen rendelkezések hiányában az adott tagállam szokásos igazgatási gyakorlatával összhangban – meghatározott közfeladatain, feltéve, hogy a közfeladatok köre átlátható és felülvizsgálható;”;

ii. a c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) olyan dokumentumokra, amelyekhez való hozzáférést a tagállamok hozzáférési szabályai kizárják, például a következő okokból:

— a nemzetbiztonság (állami biztonság), honvédelem, közbiztonság védelme,

— a statisztikai adatokra vonatkozó titoktartás,

— kereskedelmi titoktartás (például üzleti, szakmai vagy vállalati titkok);”;

iii. a szövegbe a következő pontokat kell beilleszteni:

- „ca) olyan dokumentumokra, amelyekhez a hozzáférést a tagállamok hozzáférési szabályai korlátozzák, ideértve azokat az eseteket is, amelyekben a polgárok vagy a vállalkozások csak érdekük bizonyítása esetén juthatnak hozzá a dokumentumokhoz;
- cb) a dokumentumok kizárólag logókat, címerpajzsokat és jelvényeket tartalmazó részeire;
- cc) olyan dokumentumokra, amelyekhez a hozzáférést a hozzáférési szabályok a személyes adatok védelmének indokával korlátozzák vagy kizárják, valamint az említett szabályok értelmében hozzáférhető dokumentumok azon részeire, amelyek olyan személyes adatokat tartalmaznak, amelyek további felhasználása jogszabályi definíció szerint összeegyeztethetetlen a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről szóló jogszabályokkal;”;

iv. az e) pont helyébe a következő szöveg lép:

- „e) oktatási és kutató intézmények, ezen belül kutatási eredmények továbbítására létrehozott szervezetek, valamint iskolák, egyetemek birtokában lévő dokumentumokra, kivéve az egyetemi könyvtárakat; és;”

v. az f) pont helyébe a következő szöveg lép:

- „f) a könyvtárakon, múzeumokon és levéltárakon kívüli kulturális intézmények birtokában lévő dokumentumokra.”;

b) az (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

- „(3) Ez az irányelv a tagállamok hozzáférési szabályaira épül, és azokat nem érinti.”;

c) a (4) bekezdésben a „közösségi” kifejezés helyébe az „uniós” kifejezés lép”.

2. A 2. cikk a következő pontokkal egészül ki:

- „6.
»számítógéppel olvasható formátum«: olyan fájlformátum, amely struktúrájának kialakítása folytán lehetővé teszi, hogy a szoftveres alkalmazások a benne szereplő egyedi adatokat – ideértve az egyedi ténymegállapításokat és azok belső struktúráját – könnyen azonosítsák, felismerjék és kinyerjék;
- 7. »nyílt formátum«: platformfüggetlen és a nyilvánosság számára a dokumentumok további felhasználását akadályozó bármilyen korlátozás nélkül hozzáférhetővé tett fájlformátum;
- 8. »hivatalos nyílt szabvány«: írásban meghatározott szabvány, amely részletesen leírja a szoftverekkel való interoperabilitás biztosításának módjával kapcsolatos előírásokat;

9. »egyetem«: bármely olyan közintézmény, amely felsőfokú képesítést adó, középfokú képzést követő felsőfokú oktatást nyújt.”.

3. A 3. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„3. cikk

Alapelv

(1) A (2) bekezdésre figyelemmel a tagállamok biztosítják, hogy az 1. cikk szerint ezen irányelv alkalmazási körébe tartozó dokumentumok kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célú további felhasználására a III. és IV. fejezetben meghatározott feltételek szerint kerül sor.

(2) A könyvtár, ideértve az egyetemi könyvtárakat is, múzeum vagy levéltár szellemi tulajdonát képező dokumentumok esetében a tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az ilyen dokumentumok további felhasználása engedélyezett, ezeknek a dokumentumoknak a kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célú további felhasználására a III. és IV. fejezetben meghatározott feltételek szerint kerül sor.”

4. A 4. cikk (3) és (4) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Elutasító döntés esetén a közintézmény az adott tagállam vonatkozó hozzáférési szabályaira vagy ezen irányelv, különösen annak 1. cikke (2) bekezdésének a–cc) pontja, illetve 3. cikke alapján elfogadott nemzeti rendelkezésekre való utalással tájékoztatja a kérelmezőt az elutasítás okairól. Amennyiben az elutasító határozat az 1. cikk (2) bekezdésének b) pontján alapul, a közintézménynek utal, amennyiben az ismert, a jogosult természetes vagy jogi személyre, vagy adott esetben a felhasználási engedélyt adó személyre, akitől a közintézmény az érintett anyagot szerezte. A könyvtáraknak, ideértve az egyetemi könyvtárakat is, a múzeumoknak és a levéltáraknak nem kell ilyen utalást tenniük.

(4) A további felhasználásról szóló határozat utalást tartalmaz a jogorvoslati lehetőségekre, amelyeket a kérelmező a határozat megtámadása érdekében igénybe vehet. Jogorvoslati lehetőség többek között a megfelelő szakértelemmel rendelkező és az érintett közintézményre nézve kötelező határozatot hozni képes pártatlan felülvizsgálati szerv – például a nemzeti versenyhatóság, a dokumentumokhoz való hozzáférésért felelős nemzeti hatóság vagy a nemzeti igazságügyi hatóság – általi felülvizsgálat is.”.

5. Az 5. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„5. cikk

A rendelkezésre álló formátumok

(1) A közintézmények dokumentumaikat bármilyen meglévő formátumban és nyelven, és amennyiben lehetséges és szükséges, nyílt és számítógéppel olvasható formátumban és a hozzájuk tartozó metaadatokkal együtt rendelkezésre bocsátják. Mind a formátumnak, mind a metaadatoknak a lehető legnagyobb mértékben meg kell felelnie a hivatalos nyílt szabványoknak.

(2) Az (1) bekezdés nem jelent kötelezettséget a közintézmény számára arra, hogy az említett bekezdésnek való megfelelés érdekében létrehozza vagy átalakítsa a dokumentumokat, illetve azokból kivonatot készítsen, amennyiben ez aránytalan, egy egyszerű műveleten túlmutató erőfeszítést jelentene.

(3) Ezen irányelv alapján a közintézmények nem kötelezhetők bizonyos dokumentumok előállításának és tárolásának folytatására azzal a céllal, hogy azokat a magán- vagy közszféra szervezetei tovább felhasználják.”.

6. A 6. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„6. cikk

A díjazásra vonatkozó elvek

(1) Azokban az esetekben, amikor a dokumentumok további felhasználására díjat számolnak fel, e díjak a dokumentumok feldolgozásának, rendelkezésre bocsátásának és terjesztésének határkölségeire korlátozódnak.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó:

a) azokra a közintézményekre, amelyeknek közfeladataik ellátásával összefüggő költségeik jelentős részét saját bevételből kell fedezniük;

b) kivételként azokra a dokumentumokra, amelyek tekintetében az érintett közintézmény számára előírják, hogy a gyűjtéssel, előállítással, feldolgozással és terjesztéssel összefüggő költségek jelentős részét saját bevételből fedezze. Az erre vonatkozó előírásokat a tagállam jogszabályban vagy más kötelező érvényű szabályban határozza meg. Ilyen szabályok hiányában az előírásokat a tagállam általános közigazgatási gyakorlatával összhangban határozzák meg.

c) a könyvtárakra (köztük az egyetemi könyvtárakra), a múzeumokra és a levéltárakra.

(3) A (2) bekezdés a) és b) pontjában említett esetekben az érintett közintézmények a teljes díjat a tagállamok által megállapítandó objektív, átlátható és ellenőrizhető kritériumok alapján számítják ki. E közintézményeknek a vonatkozó elszámolási időszakban a dokumentumok rendelkezésre bocsátásából és további felhasználásának engedélyezéséből eredő teljes bevétele nem haladhatja meg a dokumentumok gyűjtésének, előállításának, feldolgozásának és terjesztésének költségét egy egyszerű nyereséghányaddal együtt. A díjakat az érintett közintézményre vonatkozó számviteli szabályokkal összhangban számítják ki.

(4) A (2) bekezdés c) pontjában említett közintézmény általi díjszedés esetén a vonatkozó elszámolási időszakban a dokumentumok rendelkezésre bocsátásából és további felhasználásának engedélyezéséből eredő teljes bevétele

nem haladhatja meg a dokumentumok gyűjtésének, előállításának, feldolgozásának és terjesztésének költségét egy egyszerű nyereséghányaddal együtt. A díjakat az érintett közintézményre vonatkozó számviteli szabályokkal összhangban számítják ki.”.

7. A 7. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„7. cikk

Átláthatóság

(1) A közintézmény birtokában lévő dokumentumok további felhasználása szokásos díjai esetén az alkalmazandó feltételeket és a díjak tényleges összegét – beleértve e díjak kiszámításának alapját – előzetesen rögzítik, és amennyiben lehetséges és szükséges, elektronikus úton közzéteszik.

(2) A további felhasználás (1) bekezdésben említett díjaitól eltérő díjak esetében az érintett közintézmény előre jelzi a díjak kiszámítása során figyelembe vett tényezőket. Az érintett közintézmény kérésre jelzi azt is, milyen módon számította ki a díjakat a további felhasználásra irányuló adott kérelem tekintetében.

(3) A 6. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett előírásokat előzetesen meg kell határozni. Ezeket – amennyiben lehetséges és szükséges – elektronikus úton közzéteszik.

(4) A közintézményeknek biztosítják, hogy a további felhasználást kérelmezők megfelelő tájékoztatást kapjanak az őket érintő határozatokkal és eljárásokkal szemben igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeikről.”

8. A 8. cikk (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A közintézmények engedélyezhetik a dokumentumok feltételekhez nem kötött, további felhasználását, vagy indokolt esetben felhasználási szerződések útján feltételeket támaszthatnak. E feltételek nem korlátozhatják szükségtelenül a további felhasználás lehetőségeit, és nem szolgálhatnak a verseny korlátozására.”.

9. A 9. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„9. cikk

Gyakorlati intézkedések

A tagállamok olyan, a további felhasználásra rendelkezésre álló dokumentumok keresését megkönnyítő gyakorlati intézkedéseket hoznak, mint a fő dokumentumokat metaadatokkal együtt tartalmazó, amennyiben lehetséges és szükséges online módon és számítógéppel olvasható formában elérhető jegyzékek, illetve a jegyzékekkel összekapcsolt internetes portálok. A tagállamok lehetőség szerint elősegítik a dokumentumok nyelvek közötti keresését.”.

10. A 11. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés a következő albekezdéssel egészül ki:

„Ez a bekezdés nem alkalmazandó a kulturális erőforrások digitalizálására.”;

b) a következő bekezdés kerül beillesztésre:

„(2a) Az (1) bekezdés ellenére, amennyiben a kizárólagos jog kulturális erőforrások digitalizálásához kapcsolódik, e kizárólagosság időtartama elvben nem haladhatja meg a 10 évet. Abban az esetben, ha ez az időtartam meghaladja a 10 évet, az időtartamot a 11. év folyamán, és – adott esetben – ezt követően 7 évente felülvizsgálják.

Az első albekezdésben említett kizárólagos jogokat nyújtó megállapodások átláthatóaknak kell lenniük, és azokat nyilvánosságra kell hozni.

Az első albekezdésben említett kizárólagos jog esetén az érintett közintézmény a megállapodás részeként térítésmentesen megkapja a digitalizált kulturális erőforrások egy példányát. Ez a példány a kizárólagosságot biztosító időtartam végén rendelkezésre áll a további felhasználásra.”;

c) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Azok a 2005. július 1-jén már létező kizárólagosságot biztosító megállapodások, amelyek nem felelnek meg a (2) bekezdés szerinti kivételeknek, a szerződés lejártakor, de legkésőbb 2008. december 31-én megszűnnek.”;

d) a szöveg a következő bekezdéssel egészül ki:

„(4) A (3) cikk sérelme nélkül azok a 2013. július 17-én már létező kizárólagosságot biztosító megállapodások, amelyek nem felelnek meg a (2) és (2a) bekezdés szerinti kivételeknek, a szerződés lejártakor, de legkésőbb 2043. július 18-án megszűnnek.”.

11. A 13. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„13. cikk

Felülvizsgálat

(1) A Bizottság 2018. július 18-ig felülvizsgálja ezen irányelvnek az alkalmazását és a felülvizsgálat eredményeit,

az irányelv módosítására vonatkozó esetleges javaslataival együtt az Európai Parlament és a Tanács elé terjeszti.

(2) A tagállamok háromévente jelentést nyújtanak be a Bizottságnak a közsféra információinak további felhasználás céljára történő hozzáférhetővé tételéről, az információk hozzáférhetővé tételének feltételeiről és a jogorvoslati eljárásról. E jelentés alapján – amelyet nyilvánosságra kell hozni – a tagállamok elvégzik a 6. cikk – különösen a határkötségeket meghaladó díjazás tekintetében történő – végrehajtásának felülvizsgálatát.

(3) Az (1) bekezdésben említett felülvizsgálat különösen az irányelv hatályára és hatására terjed ki, beleértve a közsféra dokumentumainak további felhasználásában történt növekedés mértékét, a díjazásra vonatkozó elvek hatását és a jogalkotási, valamint igazgatási jellegű hivatalos szövegek további felhasználását, az adatvédelmi szabályok és a további felhasználás lehetőségei közötti kölcsönhatást, illetve a belső piac megfelelő működése és az európai tartalomszolgáltató-ipar fejlődésének további lehetőségeit.”.

2. cikk

(1) A tagállamok 2015. július 18-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Erről haladéktalanul értesítik a Bizottságot.

A tagállamok e rendelkezéseket 2015. július 18-tól alkalmazzák.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

3. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2013. június 26-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

M. SCHULZ

a Tanács részéről

az elnök

A. SHATTER